

Nógrád Megye Önkormányzata intézményei 2006. évi szakmai teljesítményének bemutatása és értékelése

A Nógrád Megye Önkormányzata honlapjának gondozásával összefüggő feladatokról szóló, 2/2003. számú Rendelet függelékében foglaltak alapján Nógrád Megye Önkormányzata intézményei éves szakmai teljesítményének bemutatása és értékelése közzétételi kötelezettségének az önkormányzat 2006. évi költségvetési beszámoló szöveges előterjesztésének honlapon történő megjelentetésével teszünk eleget. Az előterjesztés tartalmaz utalásokat és hivatkozásokat a zárszámadási rendelet számszaki mellékleteire, melyeket Nógrád Megye Önkormányzatának 2007. áprilisi havi közlönyében lehet megtekinteni.

Nógrád Megye Önkormányzata 2006. évi összevont mérlegét (1. sz. melléklet) vizsgálva megállapítható, hogy amíg a bevételek szinte a módosított előirányzattal azonos mértékben teljesültek (100,1%), addig a kiadások kevéssel a módosított előirányzati szint alatt maradtak (97%), igaz ez a felhalmozási kiadásoknál érzékelhető jobban. A bevételek tervezett szerinti alakulása és a kiadások 3%-os alulteljesítése – amelynek „megtakarítási” vonzata közel 446 M Ft – nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a pénzügyi évet az intézményekkel együtt közel 393 M Ft-os pénzkészlettel zártuk. (Ez nem azonos a visszaengedélyezhető pénzmaradvány összegével, mert azt a záró pénzkészleten kívül a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek és kiadások állománya is befolyásolja.) A 2006-os költségvetési éven belül a fizetőképesség fenntartása – hosszabb időszak viszonylatában és finanszírozási hitelek segítségével – biztosított volt. Év végén nem volt záró működési hitel állomány, és a fejlesztési hitelek összege is a rendszeres törlesztések következtében csökkenő tendenciájú. Ez nem jelenti azonban azt, hogy az év folyamán ne kellett volna folyószámla és munkabérhitel felvételéhez folyamodni. (Könyveléstechnikai okokból az éves beszámoló – ellentétben a féléves és három negyed éves tájékoztatókkal – ezek halmozott forgalmát már nem tartalmazza, mivel az önkormányzati bevételek és kiadások között ugyanazon összeg jelenne meg.)

Az összevont mérlegen belül a működés alakulása azonos tendenciát mutat, mint az összbevételek és összkiadások alakulása, hiszen a megyei önkormányzat költségvetésén belül – a nagy beruházások hatásai ellenére is – a működési költségvetés a meghatározó. A működési bevételek 100,6%-os realizálása mellett a működési kiadások 98,4%-ra teljesültek. A működési bevételek 167 M Ft-tal haladták meg a működési kiadásokat, ezt az egyenleget csökkentette a 2005. évről áthúzódott működési hitel törlesztési kötelezettség 66 M Ft-os összege, így a működési költségvetés 101 M Ft bevételi többlettel zárt. Ebből a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek (nem a tárgyévet, vagy nem az önkormányzatot megillető bevételek, pl. 2007. év elején tovább utalandó illetékbevétel, 2007. évi állami támogatás előlege) év közbeni pénzforgalmának hatása 66 M Ft (1/1. sz. melléklet).

A működési terület mellett a fejlesztési mérleg is bevételi többlettel zárt (1/2. sz. melléklet). Itt a felhalmozási bevételek és kiadások teljesítése is elmaradt ugyan a módosított előirányzattól, de a bevételek közel 7%-kal magasabb szinten realizálódtak. Ennek eredményeként – fejlesztési célú hitelműveletek egyenlege nélkül – a fejlesztési mérleg szintén kedvezően alakult. Főként az intézményi fejlesztési kiadások alulteljesítése befolyásolta a mérleg pozitív egyenlegét, ez azonban a fejlesztési pénzmaradványban a feladatok következő költségvetési évre történő áthúzódásának pénzügyi hatásaként jelenik meg.

BEVÉTELEK

Nógrád Megye Önkormányzata 2006. évi működési bevételeit összevontan az 1/1. sz. melléklet, a fejlesztési bevételeket az 1/2. sz. melléklet mutatja. A bevételeket intézményenkénti bontásban és kiemelt előirányzatonként a 3/a. sz. melléklet szemlélteti. Mindezekben a teljesítési adatok és a módosított előirányzatok döntően egyezőséget mutatnak. Az 1/1. és 1/2. számú mellékletekben az eredeti előirányzathoz viszonyított teljesítés százaléka azonban jól szemlélteti a tényleges teljesítés alakulását a tervhez képest.

Az **intézményi működési bevételek** teljesítése, ha kis mértékben is, de elmarad a tervezettől (3/a. sz. melléklet és 1/1. sz. melléklet 1. sora). Több intézmény év közben folyamatosan jelezte, hogy az intézményi alaptevékenységhez kapcsolódó működési bevételek területén nem tudja teljesíteni az eredeti költségvetésben elfogadott bevételi tervét. A szociális és gyermekvédelmi intézményekben a családok növekvő megélhetési költségei miatt a térítési díj hátralékok okoztak problémát, más területeken csökkent az igény egyes ellátások, és a szabad kapacitások hasznosítására meghirdetett szálláshelyek és szolgáltatások iránt. Négy intézmény teljesítés adata a módosított előirányzati szint alatt maradt, ezek közül is jelentősebb az alulteljesítés a Fáy András Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium és a Váci Mihály Gimnázium esetében. A Szent Lázár Megyei Kórház, a Lorántffy Zsuzsanna Kollégium és a Liphay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium már év közben, az előirányzat módosítások alkalmával kérte eredeti tervszámának csökkentését, így év végén a tervezés és a teljesítés összhangja biztosítottá vált annak ellenére is, hogy nem tudta realizálni a költségvetés készítésekor előirányzott intézményi működési bevételét (3/a. sz. melléklet).

Az eredetileg tervezetthez képest 2006-ban az **intézményfinanszírozás** teljesítése mindössze 3%-kal emelkedett, ennek egy része feladatokhoz kötött, másik része a működési nehézség áthidalására vagy vis maior helyzetek kezelésére szolgáló többlettámogatás formájában jutott el az intézményekhez. Ez abszolút összegben mintegy 172 M Ft-ot tett ki. Úgy ítélt meg, hogy az e jogcímen folyósított mintegy 4,9 milliárd forint – az intézményi működési bevételekkel és átvett pénzeszközökkel kiegészülve – megfelelő háttérrel biztosított a feladatok ellátásához (3/a. sz. melléklet). Év végén az utolsó költségvetés módosítás alkalmával – a költségvetési hiány csökkentése érdekében – felülvizsgálatra került az intézmények pénzügyi helyzete. Néhány intézmény esetében a módosított finanszírozási előirányzat és teljesítés adata alacsonyabb lett az eredeti előirányzattól. Biztosítva a feladat ellátáshoz szükséges támogatást, a további, kötelezettséggel nem terhelt finanszírozási tételek korrekciójára még a pénzügyi év zárását megelőzően sor került. Ez az intézkedés is hozzájárult ahhoz, hogy az évet működési hitel állomány nélkül sikerült lezárni.

Az egészségügyi intézmények működési feltételeit – problémáktól nem mentesen – továbbra is a **Társadalombiztosítási Alaptól kapott támogatások** határozták meg. A Szent Lázár Megyei Kórháznak 2006-ban 4,3 milliárd forintot biztosított a megyei egészségbiztosító, amely hasonló nagyságrendű a 2005. évivel, amely azt jelzi, hogy sajnos a hozzájárulás nem igazodott a növekvő kiadásokhoz, a magasabb működési költségekhez. A finanszírozás gyakorlata a már korábbi években is nehéz gazdasági helyzetben lévő kórház likviditását tovább rontotta (3/a. sz. melléklet és 1/1. sz. melléklet 9. sora).

A **működési célú átvett pénzek** másik csoportját a sikeres pályázatok eredményeként elnyert pénzeszközök alkotják. Két kategória jelenik meg a beszámolóban: a támogatásértékű működési bevételek az államháztartás alrendszerén belülről származó támogatásokat, a működési célú átvett pénzek az államháztartáson kívülről jövő összegeket tartalmazzák. Alapvetően azonban mindkét jogcím pályázati célú átvett pénzeszközöket takar. Összességében az eredeti költségvetésben tervezett 76 M Ft-tal szemben a módosított terv és az ebből 2006-ban pénzügyileg is realizált összeg már 217 M Ft. Az intézmények közül eredményes pályázati tevékenységük eredményeként jelentősebb támogatást nyert a Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet (30 M Ft), a Balassi Bálint Megyei Könyvtár (27 M Ft) és a Nógrád Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet (16 M Ft). Az Ezüsfenyő Idősek Otthonánál ezen a jogcímen jelennek meg a módszertani feladatokhoz a minisztériumtól kapott támogatások, a

balassagyarmati Óvoda, Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat esetében pedig a PHARE pályázatból elnyert összegek (3/a. számú melléklet és 1/1. sz. melléklet 2. sora).

Mint ismeretes, a 2005. évi **pénzmaradvány** nagyságrendjénél fogva jelentős többletlehetőséget biztosított az intézmények részére. Ennek egy része a 2006. évi költségvetésben már eredeti előirányzatként is szerepelt (58 M Ft). Az intézmények jóváhagyott 165 M Ft-os pénzmaradványából – a Szent Lázár Megyei Kórház előző évi veszteségének visszafizetése miatt (13 M Ft) – ténylegesen 152 M Ft került felhasználásra (3/a. sz. melléklet és 1/1. sz. melléklet 13. sora).

Az önkormányzati működési bevételeknek több mint 33%-át az **állami támogatásból** és **személyi jövedelemadó részesedéséből** származó bevételek teszik ki. A működést szolgáló állami hozzájárulások és átengedett személyi jövedelemadó együttes összegének előirányzata közel 3.958 M Ft volt. A teljesítés összege a beszámolóban csak azért nem éri el a 100%-ot, mert a költségvetési törvény az önkormányzatoknak 2006-ban is előírta az államháztartási tartalékképzési kötelezettséget. Ez Nógrád Megye Önkormányzata vonatkozásában 36 M Ft forráskiesést eredményezett. A normatívákon túl az állami hozzájárulások részét képezték a **központosított előirányzatok** is. 2006-ban ezek legnagyobb részét a létszámcsoökkentési intézkedések ellentételezésére pályázott összegek tették ki (77,8 M Ft), melyek döntő része a megyei kórháznak került átadásra. Jelentősebb támogatásban részesült az önkormányzat az érettségi és szakmai vizsgák lebonyolításához, a szakképző évfolyamok szakmai munkájához és a könyvtári érdekltség-növelő támogatás jogcímén is. Egy év kihagyás után 2006-ban sikeresen vettünk részt az **önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok** részére kiírt pályázaton, ahol jelentős, 155 M Ft **támogatásban** részesültünk. Mivel önkormányzati szinten sem az illeték-, sem az intézményi működési bevételek nem haladták meg a pályázatban elvárható bevételként feltüntetett összeget, így a jelenlegi számítások szerint a kapott támogatásból visszafizetési kötelezettség nem keletkezett. Az önkormányzat forráshiányának részbeni csökkentéséhez, felhasználási kötöttség nélkül a **belügyminiszter** 18 M Ft egyéb **kiegészítő támogatást** biztosított. E két forrás meghatározó módon járult hozzá hiányunk csökkentéséhez (1/1. számú melléklet 7. és 8., 12., 16., 17. sor).

Az **illetékbevételek** teljesítése az év végi teljesüléseknek köszönhetően a tervezett szinttől kedvezőbben alakult, a 1.600 M Ft-os eredeti előirányzatot 70 M Ft-tal haladta meg. Az évközi beszámolóban (félév, háromnegyed év) még az időarányos szint alatti teljesítésről lehetett számot adni, ám a negyedik negyedév hónapjainak teljesítés adatai kompenzálták a korábbi kieséseket (1/1. sz. melléklet 3. sora).

A közgyűlés hivatala által realizált, **önkormányzatoktól, egyéb szervezetektől, központi költségvetési szervektől átvett pénzeszközök** összege meghaladja a 118 M Ft-ot. Itt továbbra is a közös fenntartású intézményekhez átvett pénzek jelentik a legnagyobb tételeket, de jelentős nagyságrendű az Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda működéséhez biztosított forrás, valamint a kistérségekkel kötött megállapodások alapján teljesített bevétel is. Mint az előterjesztés 2. sz. táblájának részletezéséből is látszik, 2006. év végére a tervezett támogatások pénzügyileg is teljesültek (1/1. sz. melléklet 10. és 11. sora).

Az **intézmények felhalmozási bevételei** magukban foglalják a felhalmozási és tőkejellegű bevételek mellett a felhalmozási célra átvett pénzeszközöket is. Az intézmények alapvetően tárgyi eszköz értékesítéséből származó bevétele nem éri el a 17 M Ft-ot, ebből 15 M Ft-ot az Ellátó Szervezet realizált. Jelentősebb bevétel a felhalmozási célokat szolgáló átvett pénzek összege. Ez a 35 M Ft-os eredeti előirányzattal szemben közel 99 M Ft-ra teljesült. A teljesítésben a korábbi évekhez hasonlóan a szakképzéssel foglalkozó közoktatási intézmények járnak élen, döntően pályázati forrásból és szakképzési hozzájárulásból realizált bevételeikkel. A szakképzési hozzájárulásként befolyt bevételeket a későbbiekben az előterjesztés ágazatok jellemzőit ismertető részében egy külön táblázat szemlélteti.

Az önkormányzat által felhasználható fejlesztési bevételek legnagyobb hányadát most is a **címzett támogatások** adják. 2006-ban két jogcímen érkezett címzett támogatás a megyei önkormányzathoz: befejeződött a Szent Lázár Megyei Kórház rekonstrukciója és elkezdődött a 150 férőhelyes idősek otthonának beruházása. A kórház rekonstrukcióra tervezett 2.114 M Ft-ból 2006-ban pénzügyileg 2.086 M Ft realizálódott, az idősek otthona 90 M Ft-os előirányzatából 84 M Ft-ot meghaladó támogatás teljesült (1/2. sz. melléklet 5. és 6. sora).

A fejlesztési bevételek között 2006-ban minden eddiginél jelentősebb nagyságrendet képviselnek a **vagyonértékesítéshez, hasznosításhoz kapcsolódó bevételek**. Az értékesítésekből származó bevételek meghaladták a bruttó 242 M Ft-ot, a realizált privatizációs és osztalék bevételek összege pedig az 5 M Ft-ot (1/2. sz. melléklet 2. és 3. sora). A vagyonértékesítés bevételei 2006-ban döntő részben az intézményi átszervezéseket követően felszabadult ingatlanok értékesítéséből realizálódtak.

A **közgyűlés** hivatala **felhalmozási célú átvett pénzeszközöket** tételesen a 2. sz. táblázat tartalmazza, amelyből kitűnik, hogy az intézményhálózat ingatlanai fejlesztésére és felújítására 2006-ban összesen 139 M Ft pályázati pénzt sikerült elnyerni (1/2. sz. melléklet 8. sora).

A **”Dunai vízátvezetés” ivóvíz távvezeték rendszer** üzemeltetését a Nyugat-Nógrád Vízmű Kft, a **Közép-Nógrádi és Ménesvölgyi vízellátó rendszereket** az ÉRV ZRt végzi. Az üzemeltető szerződés szerint eszközhasználati díjat köteles fizetni, melynek 2006. évi összege a két vízellátó rendszer vonatkozásában összesen megközelíti a 46 M Ft-ot. Az év végi számla rendezések eredményeként ebből pénzügyileg 44 M Ft realizálódott (1/2. sz. melléklet 7. sora).

Mint már a korábbiakban is említésre került, és az önkormányzat mérlegéből is jól látható, a **fejlesztési hitelek** állománya csökkent, volumene minimális, újabb hitelfelvételre nem került sor.

KIADÁSOK

Az önkormányzat kiadásai összességében 97%-ra, ezen belül a működési kiadások 98,4%-ra, a fejlesztési kiadások ettől alacsonyabb szinten 91,4%-ra teljesültek. A működési kiadásokon belül az egyes kiadás nemek teljesítési szintje között szinte alig van szóródás, a realizálás 95-98%. A beszámolót megelőző költségvetés módosítással az intézményeknél is sikerült szinkronba hozni a kiemelt előirányzat és teljesítés adatokat, lehetőség nyílt az esetleges előirányzat túllépések intézményen belüli rendezésének rendeleten történő átvezetésére. A hitel műveletek pénzforgalma jelentősen nem térítette el egymástól az előirányzat és teljesítés adatokat, hiszen csak az eredeti költségvetésben is tervezett hiteltörlesztések teljesültek. 2006. év végén 17 M Ft-os összegével a függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások forgalma sem jelentős (1. sz. melléklet).

Az intézményi kiadásokat kiemelt előirányzatokként a 3/b. sz. melléklet mutatja be, a kiemelt önkormányzati feladatok ellátásával kapcsolatban felmerült kiadásokat – szintén fő előirányzatokként és feladatokként – a 4. sz. melléklet tartalmazza.

Áttekintve az intézmények 2006. éves gazdálkodását, az alábbi rövid tájékoztatást adom.

- A költségvetésben belül az **egészségügyi ágazat kiadásai** megközelítik az 1/3-ad részarányt. A megyei önkormányzat egészségügyi feladatait a **Szent Lázár Megyei Kórház** látja el. A megyei fekvőbeteg-ellátó rendszer struktúráját jelentősen érintette a közgyűlés 57/2006. (VI. 29.) Kgy. határozata, mely szerint 2006. szeptember 1-jétől a pulmonológiai feladatokat – megállapodás alapján – Balassagyarmat Város Önkormányzata látja el. A döntés értelmében az év eleji 756 aktív és krónikus szervezett ágyszám lecsökkent

686-ra. A fekvőbeteg szakellátás területén az ágykihasználás 67%-os volt. A járóbeteg szakellátás vonatkozásában a betegforgalom 9,2%-kal csökkent.

Az intézmény működési kiadásai (eredeti előirányzat szinten) 92,8 %-ban OEP finanszírozásból fedezettek. Az egészségbiztosítási pénztártól származó finanszírozási bevételek év közben több alkalommal is változtak, melyből kiemelendő, hogy a degresszió második félévi megszűnése erőteljesen csökkentette a bevételeket. Az intézmény igen feszített pénzügyi-gazdasági helyzetével több alkalommal is foglalkozott a közgyűlés. Az intézményi gazdálkodásnak legkritikusabb területe a folyamatosan jelentős nagyságrendű szállítói kötelezettségállomány. Év elején 336 M Ft szállítói kötelezettsége volt a kórháznak, melyből az átütemezett tartozások összege 156 M Ft. 2006. december 31-én 30 M Ft-tal több, 366 M Ft volt az ilyen jellegű kötelezettség, az átütemezett szállítói állomány ugyanakkor már duplájára, 308 M Ft-ra nőtt. Lejárt határidejű szállítói kötelezettséggel évközben, szeptember végén és október közepén rendelkeztek. A feladat átszervezésekből, létszámcsökkentésekből eredő évközi intézkedéseknek jelentős egyszeri többletkiadásai is voltak, de az intézkedések várható hatásai az adott évben még nem jelentettek költségcsökkenést.

Évközben több jogcímen is kapott finanszírozási előleget az intézmény, így a 13. havi juttatások kifizetésére és a létszámleépítések kiadásainak megelőlegezéséhez is. Ez utóbbi kiadásokhoz a közgyűlés 93,8 M Ft intézményi támogatással járult hozzá, melyből központosított előirányzatként 67,5 M Ft-ot igényelhetünk meg.

Kedvezőnek ítéltető, hogy több pályázaton, programon sikeresen szerepelt a kórház. Az EQUAL program keretén belül a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatására 13,7 M Ft támogatásban részesült az intézmény. Meg kell említeni továbbá az Irányított Betegellátási Rendszerben való részvételt, melynek szervezési és prevenciós díja 206 M Ft volt, ez szerepel a társadalombiztosítási alaptól származó támogatási bevételek között. Ugyancsak az IBR-ből 43,1 M Ft bevétel realizálódott az intézmény saját bevételei között.

- A **szociális ágazatra** évek óta jellemző, hogy az alapfeladat ellátásához kapcsolódó normatíva elszámolás szerint a kapacitás kihasználás szinte maximális. Az Ezüsfenyő Idősek Otthona például 100 demens beteg és 340 fő átlagos szintű ellátást igénylő számára biztosított ellátást, teljes kapacitás kihasználtságot biztosítva ezzel az intézményben. A Reménysugár Otthonban, a diósjenői, a ludányhalászi és a berceli intézményeinkben összesen 777 fogyatékos személyt, pszichiátriai és szenvedélybeteget láttak el.

Az **Ezüsfenyő Idősek Otthona** továbbra is módszertani központként működött, a központi költségvetéstől 10 M Ft-ot kaptak e feladatra. Finanszírozási gondként jelentkezett, hogy a minisztérium több hónapos késéssel utalta a támogatás részleteit. A kórházhoz hasonlóan jelentős forrást, 11 M Ft-ot realizált az intézmény az EQUAL programból, melyből 8,2 M Ft-ot fejlesztési kiadásokra fordítottak.

A **Dr. Göllez Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon** minisztériumi támogatással valósította meg a magtár épületének szociális foglalkoztatóvá történő átalakítását.

Szükséges kiemelni, hogy szociális intézményeinknél – kihasználva pályázati lehetőségeiket – 2006 évben jelentős előrelépés történt az akadálymentesítés területén. Az Ezüsfenyő Idősek Otthonában 5,9 M Ft-ot, a diósjenői intézményben 5 M Ft-ot fordítottak erre a célra.

Jelentős nagyságrendű bevételeket sikerült realizálni az intézményi alapítványoktól, e forrásokat az intézmények elsősorban a működés feltételeik javítására fordították. A teljesség igénye nélkül: a Reménysugár Otthont 4 M Ft-tal, a diósjenői intézményt 5 M Ft-tal, az Ezüsfenyő Idősek Otthonát 4,5 M Ft-tal támogatta alapítványuk.

Az egyes üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás területén az **Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézetnél** történt évközben jelentős változás, a takarítási szolgáltatást vállalkozó végzi az intézmény egész területén.

- A **gyermekvédelmi** otthont nyújtó, különleges, speciális és utógondozói ellátás négy intézményünket érint, a **Gyermekvédelmi Központot**, a Reménysugár Otthont, a pásztói és a szátoki intézményt. Az ellátottak számának évek óta tartó csökkenő tendenciája indokoltá tette a Gyermekvédelmi Központ alapító okiratának változtatását, a felsőpetényi és a ságújfalusi férőhelyek számának módosítását. Az ellátottak számának csökkenése a lakóotthonokat is érintette, az ezzel kapcsolatos átszervezések azonban már 2007. év feladatait képezik.

- A **sajátos nevelési igényű tanulók ellátását biztosító intézmények** közül a szátoki **Szászszorszép Általános Iskolánál** legjelentősebb és legmeghatározóbb az ellátotti létszám csökkenése. Az ellátotti és tanuló létszám kedvezőtlen alakulásával párhuzamosan egyre csökken az igénybe vehető állami támogatások összege. A működési kiadások szintje – az eddig végrehajtott racionalizálási intézkedések mellett sem – csökkent oly mértékben, hogy az állami támogatás kiesését kompenzálhatta volna. Az intézmények fenntartásához biztosított önkormányzati kiegészítés aránya ezzel összefüggően egyre magasabb. A szátoki intézményben a működési költségvetés arányos teljesítéséhez hozzájárult, hogy a Nógrád Megyei Munkaügyi Központ a munkába járó dolgozók szállításához pályázati úton 2,5 M Ft támogatást biztosított.

A **pásztói Óvoda, Általános Iskola, Diákotthon és Pedagógiai Szakszolgálat** tanulói létszáma a költségvetési évet érintő két tanévben azonos szinten maradt. A gyermekotthoni és kollégiumi ellátotti létszám ugyancsak stagnált. Az intézményi működési bevételek 25%-os túlteljesítésében nagy szerepe volt az intézményi szabad kapacitások kihasználásának: a vendégétkeztetés kiszélesítésének, a tornaterem és a diákotthon eseti bérbeadásának. A működési célokra jóváhagyott előirányzatok fenti többletbevételekkel történő kiegészítése megteremtette a zökkenőmentes feladatellátás feltételeit. A pedagógiai szakszolgálat – az intézményi kapacitások teljes kihasználása érdekében – 2006-ban is részt vett a kistérségi feladatellátásban, a pásztói kistérség a nevelési tanácsadást és a logopédiai ellátást innen igényelte.

A **balassagyarmati Óvoda, Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat** 2006. márciusától vesz részt a sajátos nevelési igényű tanulók képességvizsgálatára és szociometriai mérésére irányuló munkában, amelyhez a fedezetet egy európai uniós pályázaton megnyert támogatás biztosítja. A HEFOP támogatásból 2006-ban fejlesztésre és működésre egyaránt tudtak fedezetet biztosítani. Amellett, hogy az intézmény is részt vállal a szécsényi és balassagyarmati kistérségi pedagógiai szakszolgálati feladatokban, az intézménynél az ellátottak létszámának alakulásában gondot jelent a közoktatásban felerősödő és központi normatívával is támogatott integrációs szemlélet erősödése, ami az intézménynél folyamatos gyermeklétszám csökkenést eredményez.

Az alapvető problémát jelentő ellátotti létszám csökkenés mellett szinte az egész ágazatra jellemző, hogy az intézményi térítési díjak területén fennálló jelentős hátralekók csökkentésében ebben az évben sem sikerült jelentős előrelépést tenni.

A fentiekben jelzett problémák 2007. évben ezen a területen is újra felvetik az intézményhálózat működtetési feltételei áttekintésének szükségességét.

A **Rózsavölgyi Márk Művészeti Iskola** bevételei – alapvetően a térítési díjak egységesítésének, emelésének, a tanulmányi versenyek és rendezvények bevételeinek és a pályázati tevékenységnek köszönhetően – jelentősen meghaladják az eredetileg tervezett előirányzatokat. 2006-ban sem sikerült azonban megnyugtató módon rendezni a szécsényi tagintézmény működtetésével és fenntartásával, az arányos költségviseléssel kapcsolatban folyamatosan jelentkező problémákat, a hozzájárulások megfizetésében a települési szerepvállalások továbbra sem tisztázottak.

A **szakképző iskolák** fejlesztésre fordítható kereteit – az elmúlt évekhez hasonlóan – a vállalatoktól közvetlenül az iskolákhoz érkező szakképzési hozzájárulások, a Decentralizált Szakképzési Alap pályázatai és az egyéb pályázati lehetőségek határozzák meg. Szakképzési hozzájárulások készpénz és a gyakorlati és szakmai képzéshez kapcsolódó eszközök formájában is érkeznek az iskolákhoz. Ezek 2006-os realizálását szemlélteti az alábbi táblázat (adatok E Ft-ban):

Megnevezés	Borbély Lajos Szakközépiskola és Szakiskola	Fáy András Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola
Szakképzési hozzájárulás (E Ft)	15.536	5.961	10.415
Decentralizált Szakképzési Alapból nyert támogatás (E Ft)	5.000		7.575

A szakképzési pénzekből év végén változatlanul magas összegű pénzmaradvány képződött, még mindig jellemző, hogy a korábbi években tartalékoltt hozzájárulások csak részben kerültek felhasználásra. A **Fáy András Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium** az évek óta felhalmozott szakképzési hozzájárulásból 2006. augusztusában 7,9 M Ft-ért, a **Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium** 5,5 M Ft-ért vásárolt gépkocsit.

2006-ban a fejlesztési pályázatokon kívül több esetben a működési feltételek javítását szolgáló támogatási összegek igénybevételére is sor kerülhetett. Ezeket ösztöndíjak kifizetésére, szakirodalom és szakmai anyagok vásárlására, sportcélokra, tanulmányutak és külföldi szakmai gyakorlatok megszervezésére használták fel az intézmények.

Ebben az intézmény csoportban is sor került feladatát szervezésre, 2006-ban a **Borbély Lajos Szakközépiskola és Szakiskola** kollégiumi feladatai megszűntek, az ellátást igénylő tanulók elhelyezése a **Lorántffy Zsuzsanna Kollégiumban** oldódott meg. A portai szolgálat racionalizálásával megkezdődött a gazdaságosabb feladat ellátási struktúra kialakítása, amely a tervek szerint 2007-ben a takarítási feladatok kiszervezésével folytatódik.

A szakközépiskoláknál is jellemző a tanuló létszám csökkenése. A Borbély Lajos Szakközépiskola és Szakiskola és a Fáy András Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium tanuló létszáma is elmarad a korábbi évek statisztikai adatától, és a következő tanévre vonatkozó prognosztizált adatok sem mutatnak javulást. A tanulói és ellátotti létszámok kedvezőtlen alakulása negatív irányba befolyásolta a 2006. évi normatív állami támogatás és ellátottak után járó személyi jövedelemadó elszámolását is. A **Borbély Lajos Szakközépiskola és Szakiskolánál** – a létszámokon túl – további problémát jelentett, hogy a szervezett intézményi étkezést nagyon kevesen vették igénybe. A tényadatok kedvezőtlen alakulása alapvetően meghatározta a visszafizetendő állami támogatás nagyságrendjét.

A **Váci Mihály Gimnáziumban** 11 tanuló részvételével működik a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja. A programhoz kapcsolódó állami támogatás felhasználása kötött, azonban lehetőséget biztosít fejlesztési kiadásokra is, melynek keretében elsősorban számítástechnikai fejlesztésekre került sor. Az Arany János Kollégiumi Programban társintézményként történő részvétel ellenére a **Lorántffy Zsuzsanna Kollégium** kihasználtsága – még a salgótarjáni kollégiumok összevonását követően is - alacsony, mindössze 58%-os. Az intézmény év közben a tervezett működési bevételek egy részének kiesése miatt likviditási problémákkal küzdött, az átmeneti nehézségeket az előirányzatok átcsoportosításával és fenntartói közreműködéssel lehetett csökkenteni. Itt szükséges megemlíteni, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztériummal kötött megállapodások értelmében az érintett intézményeknek a támogatás jogosultság szerinti elszámolását az intézményi éves beszámoló keretében kötelesek elkészíteni. Ezért a Lorántffy Zsuzsanna Kollégium és a Váci Mihály Gimnázium elszámolásban közölt adatai a 3/a. és 3/b. számú mellékletekben külön kiemelésre kerültek.

A **Nógrád Megyei Pedagógia Intézet** működési bevételei döntő részét a szakmai szolgáltatásokból, tanfolyamok szervezéséből származó bevételek teszik ki. Az intézménynek szolgáltatásai értékesítése révén jelentős bevétel szerző lehetőségei vannak. Ezek a bevételek a költségvetési keretszámokon túl többlet felhasználási lehetőségeket biztosítanak az intézmény számára. Az évről évre keletkező többletbevételek hatása azonban nem jelenik meg az intézményi támogatás csökkenésében, amely a feladat ellátási struktúra áttekintését indokolja.

- A **Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet** vagyona 2006-ban jelentősen bővült, az év közben befejeződött Nógrádi Történeti Múzeum képtára és a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeum új állandó kiállítása létrehozásával. A régészeti tevékenység bevétele 2006. évben is jelentős volt, a tervezetthez képest 120%-os teljesítés realizálódott. (2006-ban a régészeti bevételekkel már az eredeti előirányzat szintjén is számoltunk). A pályázat útján elnyert támogatásból származó bevételek 60%-kal haladták meg a tervezettet. Pályázatot nyert az intézmény többek között állományvédelemre, a tájházak és a Bányamúzeum karbantartására, kiállítások szervezésére, kiadvány megjelentetésre, kutatótábor szervezésére. Ebből a forrásból több mint 30 M Ft származott.

A **Balassi Bálint Megyei Könyvtár** a megyei és városi könyvtári feladatok ellátása mellett külön megállapodás alapján – térítés ellenében - ellátja a kistérségi társulásokhoz csatlakozott kistélepek könyvtári szolgáltatásait is. A kistérségektől és önkormányzatoktól erre a célra átvett pénz több mint 12 M Ft volt. Intézményi működési bevételei eredeti előirányzatát 4,9 M Ft-tal teljesítette túl, melynek jelentős része általános forgalmi adó visszatérítésből származott (4,3 M Ft). A többletbevétel a kiadási előirányzatok túlteljesítésének kompenzálására kerül felhasználásra.

A **Nógrád Megyei Levéltár** 2006. évi gazdálkodásában is jelentős szerepet játszott az intézmény pályázati tevékenysége (27 M Ft). A működési bevételek időarányoshoz közeli teljesítése mellett a közel 18 M Ft-os pályázati támogatási összeg nagyban hozzájárult a szakmai feladatok ellátásához.

- Az **Ellátó Szervezet** feladatait képezi a Megyeháza épületének működtetésén túl a rábízott vagyon üzemeltetése, fenntartása, felújítása. A vagyongazdálkodással összefüggő 2006. évi feladatok egyik kiemelt része volt a teljes víziközmű vagyon leltározása. A Megyeházán belül számos – eltérő volumenű – átalakítást, felújítást koordinált az intézmény, melyek közül nagyságrendjénél fogva kiemelendő a Magyar Államkincstár Családtámogatási Irodájának kialakítása és a bejárati ajtó automatizálása. Mindkét beruházást az épületben elhelyezkedő központi költségvetési szerv finanszírozta. Ez évben a balatonföldvári üdülő részleges felújítása során a munkálatok érintették a külső homlokzatot, a fürdőszobák felújítását, részleges bútorcseré is történt. A bátonyterenyei szolgálati lakásokban a fűtési rendszer nagyjavítása vált szükségessé (kazáncserére került sor, illetve a szolgálati lakások fűtési rendszerének leszakaszolása valósult meg).

- A **Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének** költségvetése 4. sz. mellékletében foglalt kiemelt feladatai kiadásainak teljesítése nem éri el a 100%-ot. A személyi kiadások és a munkaadói járulékok teljesítése jóval a módosított előirányzat szintje alatt maradt, de a dologi kiadások és az egyéb működési kiadások alakulása is kedvező volt. A felhalmozási kiadások realizálása a tervezett ütemnek megfelelő.

A közgyűlés, hivatal, illetékhivatal és védelmi iroda működési kiadásainak teljesítését kiemelt előirányzatonként a 3/b. számú melléklet mutatja, a takarékos gazdálkodásból adódóan a teljesülés minden esetben alatta maradt az előirányzatnak.

Önkormányzatunk feladatai ellátása érdekében eredeti előirányzat szintjén a közgyűlés 2.675 fő **álláshelyet** hagyott jóvá, mely módosított előirányzata év közben 2.603 főre csökkent. A **foglalkoztatottak átlagos statisztikai létszáma** 2.527 főben realizálódott.

Az önkormányzati létszámgazdálkodást jelentősen befolyásolja a **Szent Lázár Megyei Kórház** létszáma, ahol 2006-ban is jelentős struktúraváltozás történt. 2006. január 1-jén az intézmény számára 904 engedélyezett álláshelyet irányzott elő a testület, a 2005. évi 966 fővel

szemben. Év közben ez 856-ra módosult, a tényleges éves átlagos statisztikai állományi létszám ugyanakkor 840 főben teljesült. Megvalósult a nőgrádgárdonyi telephely megszüntetése miatti 59 fős létszámcsökkentés (betegállomány miatt 1 fő létszámleépítése van függőben). A jelzett létszámból 43 főt a feladatellátással összefüggésben átvett a balassagyarmati kórház. A témához kapcsolódva szükséges megemlíteni, hogy a költségvetés júniusi módosítása tartalmazott 15 fő létszámnövekedést is, a vállalkozói jogviszonyban dolgozó orvosok közalkalmazottá történő kinevezése miatt.

Létszámcsökkentésre került sor a ludányhalászi **Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet**nél is a takarítási feladatok szolgáltatóval történő ellátása miatt. Ez 13 főt érintett, melyből 6 alkalmazottat vett át a vállalkozó.

A Borbély Lajos Szakközépiskola és Szakiskola feladatai évközben csökkentek a Salgótarjánban működő kollégiumi ellátást érintő összevonás miatt. Az intézménynél 4 fővel csökkent az álláshelyek száma.

A leírtakon túl több intézménynél is sor került – kisebb volumenű – létszámcsökkentésre, melyek elsősorban az ellátotti létszámok csökkenésével összefüggő intézkedések eredménye, illetve a tartósan üres álláshelyek megszüntetése volt.

A **fejlesztési feladatok** a közgyűlési rendelettervezet *3/b., 3/d. és 4. sz. mellékleteiben* kerültek bemutatásra. Előbbi kettő az intézményi költségvetésekben megjelenő, saját forrásból vagy fejlesztési (főként eszközbeszerzésre irányuló) pályázati pénzből megvalósított felhalmozásokat részletezi. A 4. sz. mellékletben a Közgyűlés Hivatala által koordinált, önkormányzati szintű pályázattal támogatott feladatokról adunk tájékoztatást.

A féléves és háromnegyed éves költségvetési tájékoztatókban folyamatosan, megvalósításuk és befejezésük függvényében már részletesen bemutatásra kerültek a 2006. évben megvalósult fejlesztési feladatok. Ennek összefoglalásaként az alábbi rövid áttekintést teszem:

A megyei önkormányzatnak a közelmúltban szinte minden évben volt olyan fejlesztése, amely címzett támogatással valósult meg.

- A **Szent Lázár Megyei Kórház** rekonstrukció záró ütemének keretében a Rendelőintézet és konyhaépület 2005. évi felújítását követően 2006. év nagy feladatai közé tartozott az „E” épület bővítése és felújítása, a Nukleáris Medicina kialakítása, valamint a „D” épület rekonstrukciója és hídszerkezettel történő összekötése a Rendelőintézettel, a belső infrastrukturális hálózat rekonstrukciója és az érintett épületek akadálymentesítése. A gyógyító egységek felújításával és rekonstrukciójával párhuzamosan 455 M Ft-os nagyságrendben kerültek beszerzésre orvostechnológiai műszerek, berendezések. Befejeződött a Nővérszálló átalakítása, melyben vizesblokkal felszerelt lakóegységek kerültek kialakításra. Ezzel és a Gazdasági Hivatal teljes felújításával a kórházi ellátás tárgyi feltételeinek javulása mellett az ott dolgozók munkakörülményei is javultak. A rekonstrukciós munkák befejezésére, a műszaki átadás-átvételre 2006. november 17-én került sor. 2006. év folyamán a lebonyolítónak 7,6 M Ft-ot, a kivitelezőnek 1.632 M Ft-ot fizettünk ki. A beruházás járulékos költségeire (közbeszerzések lebonyolítására és hirdetésére, címzett támogatás kezelési költségére) közel 12 M Ft került kifizetésre. A kivitelező utolsó résszámlájából késedelmi kötbér címen visszatartott 55 M Ft pénzügyi rendezésére, így a rekonstrukció teljes pénzügyi lezárására 2007. februárjában került sor (*4. sz. melléklet II/B/2. sor*).
- 2006-ban elkezdődött a **150 férőhelyes idősök otthona építése**. A beruházás tervezett összköltsége 1.680 M Ft, az 1.440 M Ft címzett támogatáshoz 72 M Ft TRFC támogatás van figyelembe véve. A beruházás kivitelezés befejezésének tervezett időpontja 2007. december 28., az első beszerzések és bútorozás lefolytatásának végső határideje 2008. március 30. A kivitelezésre, a berendezésre és a lebonyolításra vonatkozóan a közbeszerzési eljárások befejeződtek. 2006-ban kivitelezésre 79,7 M Ft-ot, lebonyolításra 1,7 M Ft-ot, tervezésre 18,5 M Ft-ot, járulékos költségekre 0,5 M Ft-ot fordítottunk (*4.sz.melléklet II/A/36. sor*).

Az intézmények fejlesztéséhez kapcsolódó feladatok, amelyek megvalósítási munkái már a korábbi évben elkezdődtek, de teljes műszaki és pénzügyi befejezése már 2006-ban történt, az alábbiak:

- A balassagyarmati **Reménysugár Otthon** telephelyén megvalósult **12 személyes lakóotthon megépítése**, melynek építési, kivitelezési munkái 2005-ben 54,8 M Ft-os ráfordítással befejeződtek, az épület berendezési és bútorozási számláinak teljesítése azonban csak 2006. év elején történt meg 16,6 M Ft-os éves költséggel. A beruházás összességében 70,9 M Ft összköltséggel (48 M Ft TRFC támogatással) befejeződött (*4. sz. melléklet II/A/23. sora*).
- A **Kubinyi Ferenc Múzeum új állandó kiállításainak** megvalósítására az ALFA- program keretéből elnyert 35 M Ft már 2005-ben rendelkezésre állt. 2006-ban ennek felhasználásával 42 M Ft-os munka elvégzésére került sor. A beruházás keretében a múzeum emeletének tíz helyiségében és az emeleti folyosón megvalósított új állandó kiállítások öt témakört ölelnek fel. További három helyiségben időszakos kiállítások rendezésére nyílt lehetőség (*4. sz. melléklet II/A/30. sor*).

A 2006. évben megkezdett és befejezett fejlesztési és felújítási feladatokról – ágazatonként összefoglalva – az alábbi tájékoztatást adjuk.

- A **szociális és gyermekvédelmi ágazat** valamennyi intézményében megvalósult kisebb-nagyobb volumenű fejlesztés, amely emelte az ellátottak elhelyezésének és ellátásának színvonalát. Az Ezüstenyő Idősök Otthona mizserfai részlege főépületében a burkolatok, homlokzati nyílászárók részleges cseréjére, valamint a bútorok egy részének cseréjére több mint 37 M Ft-ot fordítottunk (*4. sz. melléklet II/A/39. sor*). Az Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet I-es épületében az esetleges balesetek megelőzési érdekében sor került a PVC burkolatok és csatlakozó falszegélyek részleges cseréjére, valamint a földszinti és emeleti gondozói szoba és előtér kerámia burkolatának cseréjére. A feladat összköltsége 3,6 M Ft volt (*4. sz. melléklet II/A/42. sor*). A Reménysugár Otthon telephelyén elengedhetetlenné vált a főépület alatt húzódó csőalagútban az elhasználódott hidegvíz alapvezetékek cseréje, mely 8,1 M Ft ráfordítással készült el (*4. sz. melléklet II/A/45. sor*). A feladatok közös jellemzője, hogy valamennyi pályázati támogatással valósulhatott meg, melyek részletes felsorolását és forrását a 2. sz. tábla tartalmazza. A berceli Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthonnál önkormányzati saját forrásból valósult meg az intézmény területén lévő szolgálati lakás felújítása, melynek összköltsége 4,2 M Ft-ban realizálódott (*4. sz. melléklet II/A/46. sor*).
- A bátonyterenyi **Váci Mihály Gimnázium** konyhai szárnya öltöző- és vizesblokk felújítása 3,2 M Ft, a **Fáy András Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium** tornacsarnok tető javítási munkái közel 1,3 M Ft-os ráfordítással valósultak meg. Mindkét feladatra a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatására szolgáló pályázati forrásból sikerült támogatást szerezni, a két feladatra összesen 3,5 M Ft összegben. Az önrészt az intézményfenntartó megyei önkormányzat és az ingatlan tulajdonosa, Bátonyterenye Város Képviselőtestülete közösen biztosította (*4. sz. melléklet II/A/41. és 44. sor*).
- A **Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet**nél 2006-ban a Nógrádi Történeti Múzeumban az ún. Mihályfi-gyűjteményt bemutató kiállításra 30,6 M Ft összegű számla kifizetésére került sor. A beruházás költségeit 24 M Ft pályázati pénz felhasználásával finanszíroztuk. A képtár klimatizált bemutatóteremmel, felújított vizesblokkal, korszerű műtárgy- és tűzvédelemmel került kialakításra (*4. sz. melléklet II/A/40. sor*).
- Az önkormányzat balatonföldvári **Üdülője részleges felújítása** kivitelezési munkái közel 23 M Ft-os ráfordítással – teljes egészében önkormányzati saját forrásból finanszírozva – valósultak meg. A felújítás keretében az üdülőépület homlokzatának teljes földszinti szakasza megújult, új teraszburkolatok készítésére, a szobai vizesblokkok részleges felújítására, valamint tereprendezési és vízelvezetési munkák elvégzésére került sor (*4. sz. melléklet V/6. sora*).

- A „Hollókő Ófalu rekonstrukciója” című PHARE pályázat keretében **Hollókő községben a megyei önkormányzat tulajdonában lévő épületeket érintő feladatok** átadás-átvétele megtörtént. A megyei önkormányzatot érintő fejlesztés 39 M Ft-os összköltségéhez közel 32 M Ft pályázati forrás kapcsolódott. A felújítás keretében a Petőfi út 7. sz. alatti Üdülőházban a konyha, a fürdőszoba és az ezek alatti pincerész korszerűsödött, és új bútorokat is kapott az épület. A Diákszálló vizesblokkja kialakítása mellett újabb padlástér beépítésre, fedett terasz, valamint szabadtéri szalonnasütő kialakítására, továbbá új bútorok beszerzésére is sor került. A Szövőháznál a gáz bevezetésével a fűtési rendszer korszerűsítése valósult meg. Szintén PHARE pályázat keretében Szécsény Város Önkormányzatával és a Kincstári Vagyonigazgatósággal közösen részt vettünk a történelmi városrész rehabilitációját szolgáló rekonstrukcióban. Ennek kapcsán készült el a **Forgách Kastély és park felújítása**. A 300 M Ft összköltségű feladathoz a megyei önkormányzat 15 M Ft-tal járult hozzá (4. sz. melléklet II/A/15. és 16. sora).

PÉNZMARADVÁNY ALAKULÁSA

A 2006. évi helyesbített pénzmaradvány összege önkormányzati szinten 245,3 M Ft, mely 30 %-kal kevesebb a 2005. évi pénzmaradványtól. Ezt az előző évhez viszonyított csökkenést tendenciaként lehet jellemezni, mivel 2005-ben is 31,5%-kal maradt el a pénzmaradvány 2004. évhez képest. Ez egyben az évről-évre áthúzódó források csökkenését is jelenti.

A 2007. évi költségvetés készítésekor már beépítésre került a 2006. évi pénzmaradvány várható összegeként 142,9 M Ft. A 2006. évben keletkezett és 2007. évre tervezett pénzmaradvány mintegy 102,4 M Ft-os különbségét a tervekészítés időszakában még nem kalkulálható tételek okozzák. A pénzmaradvány-különbözet előirányzati rendezésére a 2007. évi költségvetés első módosítása alkalmával kerül sor.

A pénzmaradvány forrása pénzforgalmi megközelítésben két tényezőtől függ: a záró pénzkészlettel és az aktív és passzív pénzügyi elszámolásoktól (7/a. sz. melléklet). 2006. december 31-én 392,7 M Ft pénzkészlettel zártunk, melyből a Szent Lázár Megyei Kórházé 70,6 M Ft, a Közgyűlés Hivataláé pedig 193,4 M Ft volt. Mindkét szervezetnél azonban a bankszámla év végi egyenlege már tartalmazta a következő évi finanszírozási előleget. Az aktív és passzív elszámolások egyenlege -144,5 M Ft.

A pénzmaradvány keletkezését – a pénzforgalmi szemléleten túl – előirányzat maradvány szempontjából is szükséges vizsgálni. Ez alapján kerül meghatározásra a működési és fejlesztési jellegű maradvány összege. Önkormányzati szinten a 245,3 M Ft pénzmaradványból – döntően az intézmények fejlesztési célú pályázati pénzmaradványával és a felhalmozási kötelezettségű elkülönített pénzeszközökkel összhangban – 99 M Ft-ot indokolt visszaengedélyezni felhalmozási, felújítási feladatokra.

Mivel az előirányzatok konkrét feladatokhoz kapcsolódtak, a pénzmaradványok az intézményeknél kötelezettséggel terheltek. Az intézményeink pénzmaradványait terhelő feladatok közül – a teljesség igénye nélkül – az alábbiakat emelem ki:

- A Szent Lázár Megyei Kórháznál az IBR és az EQUAL programokhoz kapcsolódnak a kötelezettségek.
- A szakképző intézményeink évről-évre igen jelentős szakképzési hozzájárulásból származó pénzkészlettel zárnak. A felújítási, felhalmozási kiadásra fordítható pénzmaradvány e három intézménynél meghaladja az 55 M Ft-ot.
- A Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet 20,6 M Ft előirányzat maradványából 13,3 M Ft a régészeti feladatokhoz kapcsolódik.

A Közgyűlés Hivatalánál keletkezett pénzmaradvány meghaladja a 63 M Ft-ot, mely döntően működési és fejlesztési feladathoz nem köthető, szabad felhasználású pénzmaradvány. Az önkormányzat pénzügyi helyzete javítása érdekében ez az összeg a hiány csökkentésére fordítható.

A 2006. évi pénzmaradványhoz kapcsolódó az **állami támogatások elszámolása** is.

A **normatív állami hozzájárulások és a normatív részesedésű átengedett személyi jövedelemadó** összege a tervezett mutatószámok alapján 3.630,9 M Ft volt. Az ellátotti létszámok tényleges teljesülése szerint 75,5 M Ft visszafizetési kötelezettségünk keletkezett, ami az előzetesen leigényelt támogatás 2 %-a. A gyermekvédelmi és a kollégiumi ellátásnál a korábbi években tapasztalt kedvezőtlen tendencia érzékelhető. Ezt a mutatószám kiesését a szociális bentlakásos intézmények maximális kihasználtsága, illetve a magasabb normatívájú demens ellátás felé való átrendeződés sem kompenzálta. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő juttatások, szolgáltatások normatívája keretében kell elszámolni a kedvezményes étkeztetéssel összefüggő hozzájárulással. 2006. évben a Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskolában olyan szabályozás került bevezetésre – a többi középfokú intézmény korábbi gyakorlatával összhangban –, mely kizárólag a jogszabályi keretek között és azokban rögzített mértékben biztosítja a kedvezményes étkeztetést. Ennek következményeként azonban jelentősen lecsökkent az étkezők száma, melynek hatása érzékelhető a normatíva elszámolásban is.

A **normatív, kötött felhasználású támogatásokból** 283 E Ft visszafizetés keletkezett, mivel az elszámolható létszám a pedagógus szakvizsga, továbbképzés vonatkozásában 2 fővel, a szociális továbbképzés, szakvizsga esetében pedig 3 fővel csökkent.

Év közben kapott **központosított előirányzatok elszámolására** is a beszámoló keretén belül kerül sor. Központosított előirányzatban részesültünk igénylésünk alapján:

- a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások,
- szakiskola, szakközépiskola 9. évfolyamán gyakorlati oktatás,
- érettségi és szakmai vizsgák,
- szakmai és informatikai feladatok,
- könyvtári érdekltség-növelő és
- gyermek és ifjúsági feladatok támogatására.

Mindezek összege meghaladta a 101 M Ft. A szakmai és informatikai feladatok jogcímen belül 955 E Ft visszafizetési kötelezettség keletkezett. Ennek oka, hogy hosszú távú (három éves) elkötelezettség felvállalásával tudtuk volna biztosítani a támogatás jogszerű elköltségét, ugyanakkor a jövőbeli központi támogatás bizonytalansága miatt nem vállaltuk fel ezt a kötelezettséget.

ÖNKORMÁNYZATI VAGYON ALAKULÁSA

Nógrád Megye Önkormányzatának mérleg szerinti vagyona az előző évhez képest 13%-kal nőtt, amely jelentősnek ítéltető. A mérleg főösszegén belül a befektetett eszközök záró állománya több mint 16%-kal növekedett. Az önkormányzat működését 1 éven túl szolgáló tárgyi eszközök értékének növekedése 20%-os, köszönhetően – az előterjesztésben ismertetett – fejlesztéseknek és eszközbeszerzéseknek. Az immateriális javak és befektetett pénzügyi eszközök értéke nem növekedett, a halmozódó elszámolt értékcsökkenés növekedésével arányosan csökkent az üzemeltetésre, kezelésre átadott eszközök értéke is (ez csaknem teljes egészében az Ellátó Szervezet használatában lévő közmű vagyont fedí le).

A befektetett eszközök alakulásával ellentétben a forgóeszközök állományának változása, mely 4,1%-os csökkenést mutat. A mérleg főcsoporton belül kismértékben növekedett ugyan a készletek értéke, de csökkenés jelentkezett a követelések és a pénzeszközök területén. Forrás oldalon a tartalékaink is szűkültek. Pozitívumként értékelhető azonban, hogy mind a rövid lejáratú, mind a hosszú lejáratú kötelezettségeket vizsgálva csökkenés tapasztalható. Ebben többek között megmutatkozik a működési és fejlesztési hitel állomány és a szállítói kötelezettség állomány alakulásának korábbi évektől kedvezőbb hatása. Ez természetesen csak önkormányzat összesenben értelmezhető a fenti módon, az intézményeket külön-külön vizsgálva ezen belül jelentős szóródások mutatkoznak (a Szent Lázár Megyei Kórház meglévő szállítói állománya önmagában figyelemre méltó).

A megyei önkormányzat ingatlan vagyonát az ingatlan vagyonszázelemző adataival összhangban a 8/a. és 8/b. sz. melléletek mutatják. Mivel az intézmények mérlegében kimutatásra kerül az idegen tulajdonú ingatlanokon végzett beruházások, felújítások értéke, ennek összefoglalása a 8/c. sz. mellékletben található. A fenti adatok megtalálhatók az önkormányzat egyszerűsített mérleg kimutatásában is (9. sz. melléklet).

Összességében: megállapítható, hogy az évközben jelentkező átmeneti likviditási nehézségek ellenére az önkormányzat gazdálkodása 2006. évben viszonylag megbízhatóan szolgálta a kötelező és önként vállalt feladatok megvalósítását. 2006-ban tovább folytatódott az intézményi feladat ellátási struktúra átalakítása. A többletbevételek realizálása és a visszafogott gazdálkodás eredményeként jelentkező kiadási előirányzat megtakarítás következtében 393 M Ft-os pénzkészlettel és 245 M Ft visszaengedélyezhető pénzmaradvánnyal zártuk az évet, ebben jelentős a már 2007. évi finanszírozást szolgáló összeg. A pénzmaradvány azonban szinte teljes mértékben feladatokkal és kötelezettségekkel terhelt. Kedvezőnek ítéltető, hogy fejlesztési hitelállományunk tovább csökkent, és év végére az év közben igénybevett működési hitelek visszafizetése is megtörtént. Az intézmény hálózat működtetése mellett jelentős összegeket tudtunk fejlesztési feladatok megvalósítására fordítani. Mind a működés, mind a fejlesztés pénzügyi feltételeinek biztosítása elképzelhetetlen lett volna sikeres pályázati tevékenység nélkül, melynek eredményeként az önkormányzat jelentős pénzeszközök birtokába jutott. Pénzügyi hiányunk csökkentéséhez meghatározó módon járult hozzá az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok pályázatán nyert és a belügyminiszteri keretből biztosított, összesen 173 M Ft-ot meghaladó forrás.

Az előző évi gazdálkodás viszonylag kedvező zárása mellett azonban az is érzékelhető, hogy az önkormányzati gazdálkodás feszültségei sajnos fokozódnak. A likviditási problémák kezeléséhez egyre nagyobb összegű évközi hitel felvételére kényszerültünk, az önkormányzat pénzmaradványa csökkenő tendenciájú, az eddig jelentős pótlólagos bevételi forrással, az önhikis pályázattal már a későbbiekben nem számolhatunk, a feladat ellátáshoz jelentősebb tartalékokkal már nem kalkulálhatunk, a kórház pénzügyi helyzete tovább súlyosbodott, stb.

Mindezek sajnos a 2007. évi költségvetés készítésekor már visszatükröződtek, éreztették hatásukat, ezért hathatósabb intézkedésekre lesz szükség az önkormányzati gazdálkodás minél zökkenőmentesebb biztosítása érdekében.